

พลังหลอดไฟ LED (Light emitting diode)

หทัยชนก หมื่นกล้า

อาจารย์ ประจำสาขาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

1. บทนำ

ในยุคของโลกปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่า วิทยาศาสตร์มีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งช่วยให้มนุษย์มีความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตง่ายขึ้น จะเห็นได้ว่า ในยุคประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าหลอดแรก โดยนักวิทยาศาสตร์ชื่อ โทมัส อัลวา เอดิสัน (Thomas Alva Edison ค.ศ.1847-1931) ส่องสว่างขึ้นเป็นครั้งแรก ก่อนหน้านั้น นักวิทยาศาสตร์ชื่อ เซอร์ฮัมฟรีย์ เดวี (Sir Humphry Davy) เคยประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าชื่อว่า "Arc Light" แต่เส้นลวดไม่สามารถทนความร้อนได้สูง หลอดไฟของเขาจึงมีอายุการใช้งานสั้น เอดิสันจึงได้ทดลองใช้วัสดุกว่า 10,000 ชนิดเป็นไส้ จนพบว่าเส้นใยฝ้ายนำไปเผาไฟ จากนั้นจึงนำไปบรรจุไว้ในหลอดสุญญากาศ หลอดไฟของเอดิสันสามารถจุดให้แสงสว่างได้นานถึง 45 ชั่วโมง หลอดไฟฟ้าชนิดนี้มีชื่อว่า "Incandescent Electric Lamp" และในที่สุดเขาก็พบว่าเส้นใยของไหมไฟในประเทศญี่ปุ่นมีคุณภาพดีกว่า แต่ถึงกระนั้นหลอดไฟฟ้าของเอดิสันก็ยังไม่เป็นที่นิยมเท่าไรนัก เพราะราคาค่าไฟฟ้าในขณะนั้นแพงมาก ต่อมาเมื่อปี ค.ศ.1879 เอดิสันจึงได้คิดค้นประดิษฐ์หลอดไฟฟ้ารุ่นแรกของโลก โดยใช้ไส้คาร์บอนและเริ่มออกแบบสวิตช์เปิด-ปิดหลอดไฟให้ติดตั้งในบ้านเรือนได้ง่าย นับเป็นจุดเริ่มต้นของหลอดไฟฟ้าโลกใบนี้

2. ไดโอดเปล่งแสง (light-emitting diode หรือย่อว่า LED)

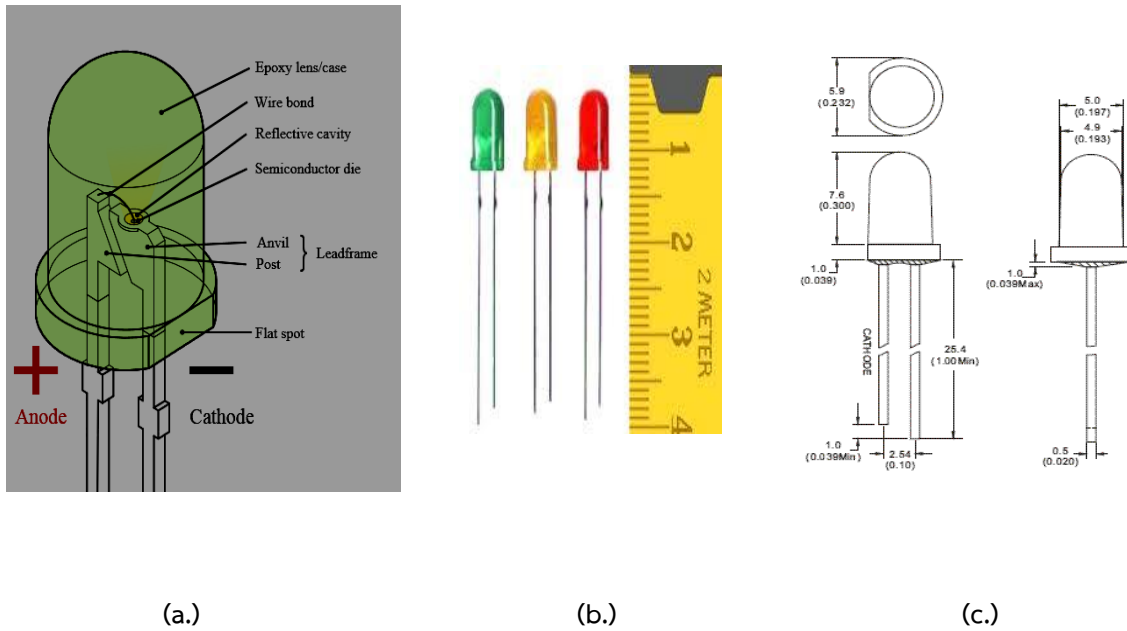
ไดโอดเปล่งแสง (light-emitting diode หรือย่อว่า LED) เป็นอุปกรณ์สารกึ่งตัวนำอย่างหนึ่ง จัดอยู่ในจำพวก ไดโอด ที่สามารถเปล่งแสงในช่วงสเปกตรัมแคบ เมื่อถูกไบอัสทางไฟฟ้าในทิศทางไปข้างหน้า ปรากฏการณ์นี้อยู่ในรูปของ electroluminescence สีของแสงที่เปล่งออกมานั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเคมีของวัสดุกึ่งตัวนำที่ใช้ และเปล่งแสงได้ใกล้ช่วงอัลตราไวโอเล็ต ช่วงแสงที่มองเห็น และช่วงอินฟราเรด ผู้พัฒนาไดโอดเปล่งแสงขึ้นเป็นคนแรก คือ นิก โฮโลนยัค (Nick Holonyak Jr.) (เกิด ค.ศ. 1928) แห่งบริษัทเจเนรัล อิเล็กทริก (General Electric Company) โดยได้พัฒนาไดโอดเปล่งแสงในช่วงแสงที่มองเห็น และสามารถใช้งานได้ในเชิงปฏิบัติเป็นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ. 1962 ที่สามารถเปล่งแสงสีแดงที่มีความสว่างออกมามากเพียงพอที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ทั่วโลกเริ่มมีการตื่นตัววิจัยและพัฒนาในด้านนี้อย่างจริงจัง

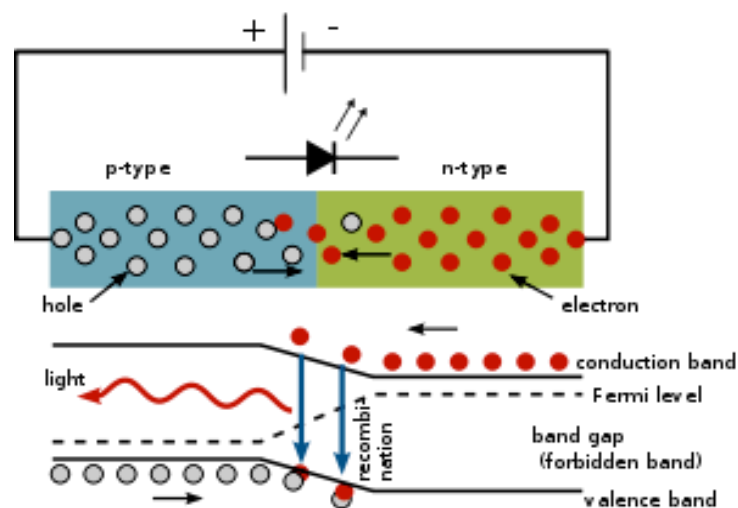
ภาพที่ 1 ไดโอดเปล่งแสง(light-emitting diode) ที่เปล่งแสงสีแดง สีน้ำเงินและสีเขียว

3. หลักการทำงานของไดโอดเปล่งแสง (light-emitting diode หรือย่อว่า LED)

โครงสร้างประกอบไปด้วยสารกึ่งตัวนำสองชนิด (สารกึ่งตัวนำชนิด N และสารกึ่งตัวนำชนิด P) ประกบเข้าด้วยกัน มีผิวข้างหนึ่งเรียบคล้ายกระจกเมื่อจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงผ่านตัว LED โดยจ่ายไฟบวกให้ขาแอนอด (A) จ่ายไฟลบให้ขาแคโทด (K) ทำให้อิเล็กตรอนที่สารกึ่งตัวนำชนิด N มีพลังงานสูงขึ้น จนสามารถวิ่งข้ามรอยต่อจากสารชนิด N ไปรวมกับโฮลในสารชนิด P การที่อิเล็กตรอนเคลื่อนที่ผ่านรอยต่อ PN ทำให้เกิดกระแสไหล เป็นผลให้ระดับพลังงานของอิเล็กตรอนเปลี่ยนไปและคายพลังงานออกมาในรูปคลื่นแสง

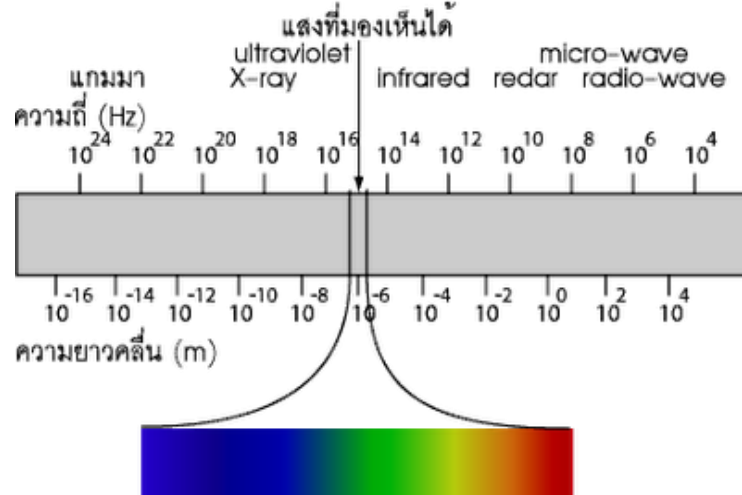

ภาพที่ 2 (a)โครงสร้างภายในของหลอดไฟ LED (b) ความสูงของหลอดไฟ LED (c) ลักษณะของตัวหลอดไฟ LED

ภาพที่ 3 การเกิดแสงจากหลอดไฟ LED

สีของแสงที่เกิดจากรอยต่อจะขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ในการสร้าง LED ทั้งชนิดที่เป็นของเหลวและก๊าซ เช่น ใช้แกเลียมฟอสไฟด์ (GALLIUM PHOSPHIDE, GaP) ทำให้เกิดแสงสีแดง ใช้แกเลียมอาร์เซไนด์ ฟอสไฟด์ (GALLIUM ARSENIDE PHOSPHIDE, GaAsP) เกิดแสงสีเหลืองและเขียวการควบคุมปริมาณแสงสว่างจะควบคุมกระแสที่ไหลผ่านหลอด LED หากกระแสที่ไหลสูงมากไปจะทำให้หลอดมีความสว่างมาก แต่หากป้อนกระแสสูงเกินไปจะทำให้บริเวณรอยต่อของสารกึ่งตัวนำเกิดความร้อนปริมาณมากจนทำให้โครงสร้างหลอดเสียหายไม่สามารถใช้งานได้

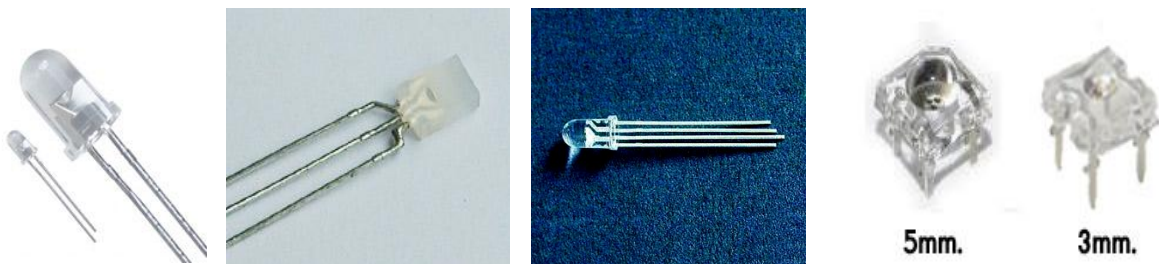

ภาพที่ 4 การเกิดสีของแสง

4. รูปแบบของแอลอีดี

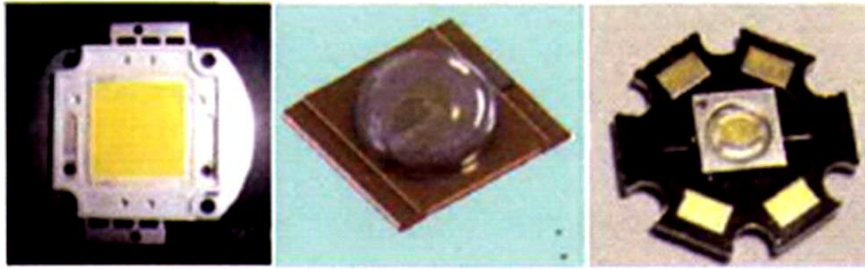
ปัจจุบันแอลอีดีมีหลายรูปแบบ หากแบ่งแอลอีดีตามลักษณะของ Packet แบ่งได้ 2 แบบคือ

1. แบบ Lamp Type เป็นแอลอีดีชนิดที่พบกันอยู่ทั่วไปมีขายื่นออกมาจากตัว Epoxy 2 ขาหรือมากกว่า โดยมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 3 mm. ขึ้นไป บริษัทผู้ผลิตจะออกแบบให้ขั้วกระแสได้ไม่เกิน 150 mA

ภาพที่ 5 หลอดไฟ LED แบบ Lamp Type

2. แบบ Surface Mount Type (SMT) มีลักษณะ packet เป็นตัวบางๆ เวลาประกอบต้องใช้เครื่องมือชนิดพิเศษมีขนาดการขับเคลื่อนตั้งแต่ 20 mA-มากกว่า 1 A สำหรับแอลอีดีแบบ SMT ถ้าขับเคลื่อนได้ตั้งแต่ 300 mA ขึ้นไป จะเรียกว่า power LED การใช้งานส่วนใหญ่จะใช้ภายในเนื่องจากสารเคลือบหน้าหลอดแอลอีดีส่วนใหญ่จะเป็นซิลิโคน ซึ่งระคายเคืองหรือความชื้นสามารถซึมผ่านได้

ภาพที่ 6 หลอดไฟ LED แบบ Surface Mount Type (SMT)

5. การเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของหลอดไฟ LED เพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

ข้อดีของหลอดไฟ LED

1. มีประสิทธิภาพการให้แสงสว่างสูง และทิศทางแสงสว่างของ LED จะส่องไปเฉพาะด้านหน้าเท่านั้น ลดการสูญเสียของแสงสว่าง
2. ใช้พลังงานน้อย
3. ทนต่อการสั่นสะเทือนและแรงกระแทก จึงเหมาะสมสำหรับติดตั้งในเครื่องบินหรือรถยนต์
4. สามารถเปิดปิดได้บ่อยครั้ง และเมื่อเปิดจะให้แสงสว่างโดยทันที
5. อายุการใช้งานยาวนานถึง 100,000 ชั่วโมง
6. สามารถควบคุมคุณภาพของแสงที่ปล่อยออกมาได้จึงสามารถนำไปใช้ให้แสงสว่างในบางสถานที่ได้ เช่น การให้แสงสว่างกับภาพเขียน เนื่องจากสามารถควบคุมแสงสว่างจาก LED ไม่ให้มีส่วนผสมของแสงที่เป็นอันตรายต่อภาพเขียน เช่น แสงอินฟราเรด และแสงอัลตราไวโอเล็ต
7. ปล่อยความร้อนออกมาน้อยมาก ทำให้ลดการสูญเสียพลังงานไฟฟ้าในส่วนเครื่องปรับอากาศ
8. การดูแลรักษาต่ำ
9. น้ำหนักเบา, ขนาดเล็ก

ข้อจำกัดของหลอดไฟ LED

1. ในการนำหลอด LED มาใช้งานต้องมีการทดสอบสีว่า แสงที่ออกมาเป็นแสงสีที่ถูกต้องหรือไม่
2. ราคาหลอด LED ยังแพงกว่าหลอดฟลูออเรสเซนต์อยู่มาก

LED	Fluorescent	Incandescent
1 Watt	= 3 Watt	= 15 Watt
3 Watt	= 7 Watt	= 35 Watt
5 Watt	= 11 Watt	= 50 Watt
7 Watt	= 15 Watt	= 70 Watt
9 Watt	= 19 Watt	= 90 Watt
12 Watt	= 25 Watt	= 120 Watt
15 Watt	= 31 Watt	= 150 Watt
18 Watt	= 36 Watt	= 180 Watt

ภาพที่ 7 การเปรียบเทียบความประหยัดพลังงานของหลอดไฟ LED หลอดไฟ Fluorescent และหลอดไฟ Incandescent

7. สรุป

ปัจจุบันได้มีการนำหลอดไฟ LED ซึ่งถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านที่เป็นแหล่งกำเนิดแสงในการดำรงชีวิตของมนุษย์และนำไปประยุกต์ใช้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เช่น การศึกษาวิจัยทางด้านกล้องจุลทรรศน์แสงแบบดิจิทัล การใช้เป็นตัวเชื่อมต่อกับระบบคอมพิวเตอร์ ในด้านเชิงพาณิชย์ เช่น เครื่องคิดเลข เครื่องพิมพ์ ใช้เป็นตัวเซนเซอร์ในกับปิด-เปิดสวิตซ์ไฟฟ้า สัญญาณไฟจราจร ไฟท้ายรถยนต์ ป้ายสัญญาณ ป้ายโฆษณา ไฟฉาย จอวีดีทัศน์ขนาดใหญ่ (Bill - Board ,Score-board) โคม Downlight เครื่องเล่นดีวีดี เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในประเทศ และหลอดไฟประดับตกแต่งภายใน เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาและศึกษาวิจัยหลอดไฟ LED ยังคงมีต่อเนื่อง ในทางด้านการนำวัสดุมาใช้ในการผลิตหลอดไฟ LED ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างมาก

8. เอกสารอ้างอิง (References)

- Teikari, P., Najjar, R., Malkki, H., Knoblauch, K., Dumortier, D., Gronfier, C., and Cooper, H., 2012, "An inexpensive Arduino-based LED stimulator system for vision research", *Journal of Neuroscience Methods*, Vol.211, pp.227-236.
- Zhmakin, A.I., 2011, "Enhancement of light extraction from light emitting diodes" *Physics Reports*, Vol.498, pp.189-241.
- ชัยวัฒน์ ลิ้มพรจิตรวิไล. *คู่มือนักอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพมหานคร:ซีเอ็ดยุคเคชั่น, 2552, หน้า 49-50.*
- มนตรี แยมวงษ์. *ฟิสิกส์ของสารกึ่งตัวนำ SEMICONDUCTOR PHYSICS. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529, หน้า 196-200.*
- หลอดไฟ LED (Light Emitting Diode). สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2556 [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.edco.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=161:-led-light-emitting-diode&catid=45:article&Itemid=144
- หลอด LED แอลอีดี คืออะไร. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2556 [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.faifathai.net/webboard-th>
- โทมัส อัลวา เอดิสัน. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2556 จาก [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.rmutphysics.com/physics/oldfront/149/index149.html>
- วิธีการเลือกซื้อ หลอดไฟ LED. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2556 จาก [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://led2future.blogspot.com/2012/10/led.html>